

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

European
Commission

Uudenmaan science meets regions

**Yhteistyöllä ja aluepolitiikan suunnanmuutoksella
kohti hyvää tulevaisuutta**

Science Meets Regions -ohjelma, prosessin yhteenveto

Uudenmaan liitto 11/2022

**Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Helsinki-Uusimaa Regional Council**

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi
uudenmaanliitto.fi • [@Uudenmaanliitto](https://www.instagram.com/Uudenmaanliitto)

Sisällys

Johdanto	4
Uudenmaan kärkitavoitteet 2030 SMR-prosessin viitekehyksenä.....	5
Uudenmaan kärkitavoitteiden 2030 toteutus synnyttää hyvän kierteen	6
Innovaatioleiri 1: Uudenmaan alueellinen innovaatioyhteistyö ja TKI-investoinnit	6
Leirin anti	6
Miten tästä eteenpäin?	7
Innovaatioleiri 2: Ilmastotyö.....	7
Leirin anti	7
Miten tästä eteenpäin?	8
Innovaatioleiri 3: Työllisyysasiat	9
Leirin anti	9
Miten tästä eteenpäin?	10
Päätöstilaisuuden 6.10.2022 ydinviesti.....	10
Science Meets Regions -ohjelmaan osallistuneet tahot ja palaute	11
Tausta	13

Johdanto

Science Meets Regions -prosessin lähtökohtana oli **Uudenmaan mahdollisuudet koko Suomen hyvinvoinnin ja kestäväen kasvun tuottajana**. Prosessin tarkoituksena oli pohjustaa kunnianhimoisempaa, uudenlaista yhdessä tekemisen kulttuuria uusimaalaisten vaikuttajien kesken. Alueellamme on kansainvälisestikin ainutlaatuinen potentiaali innovatiiviselle kestäväälle kasvulle. **Sen täysi hyödyntäminen edellyttää entistä tiiviimpää yhteistyötä Uudellamaalla. Kansallisesti se edellyttää myös aluepolitiikan panostusten reipasta ja selvää siirtämistä metropolialueelle sitä vahvistamaan.**

Uusimaa on ollut Euroopan ja koko maailman kärjessä monissa kansainvälisissä vertailuissa. Uudenmaan vahvuudet liittyvät hyvinvointiin, väestön korkeaan koulutustasoon ja innovointiin. Kuitenkin myös parannettavaa on, esimerkiksi kestäväen kehitykseen ja työllisyyteen liittyen. Parannettavaa on myös avaintoimijoiden yhteistyössä.

Science Meets Regions -prosessi on kirkastanut sen, että Uusimaa-ohjelman tavoitteet ovat maakuntamme tulevaisuuden kannalta keskeisiä ja oikeansuuntaisia. Lisäksi tavoitteet ovat toisiinsa yhteen kietoutuneita ja toisiaan tukevia. Kaikkien suhteen tarvitaan kohdennettuja toimenpiteitä, mutta ennen kaikkea teema- ja toimialarajat ylittävää yhteistyötä sekä kulttuurista ja systeemistä muutosta.

Tulevaisuuden Suomen menestyminen edellyttää ymmärrystä siitä, että koko maan tulevan kasvun mahdollisuudet kumuloituvat ennen kaikkea tiheään asutuilla kasvualueilla. Suomen kansainvälisimpänä maakuntana Uusimaa tarvitsee – eurooppalaisten verrokkikaupunkiseutujen tavoin – valtion erityishuomiota ja panostuksia generoidakseen jatkossakin työpaikkoja ja hyvinvointia, ei pelkästään oman maakuntansa, vaan koko Suomen ja maailman tarpeisiin.

Uudenmaan kärkitavoitteet 2030 SMR-prosessin viitekehyksenä

Ideakartta: Innovaatioleirillä esiinnousseita ratkaisuvaihtoehtoja siihen, miten Uudenmaan TKI-intensiteetti nostetaan 5 prosenttiin bruttokansantuotteesta. Tärkeää on muun muassa pitkäjänteinen sektorien rajat ylittävä yhteistyö sekä investoinnit.

Uudenmaan lyhyen aikavälin aluekehittämisen kärkitavoitteet liittyvät hiilineutraaliuteen (2030), tutkimus- ja kehittämismenojen osuuteen BKT:stä (5 %) ja työllisyysasteeseen (80 %).

Prosessin kuluessa tuli useasti todetuksi, että Uudellamaalla on kaikki mahdollisuudet saavuttaa kansainvälisestikin kunnianhimoiset kärkitavoitteensa vuoteen 2030 mennessä, koska yhteistyötä tehdään jo nyt monella tasolla ja syvästi. Kunnianhimolla, rohkealla kokeilemisella sekä käytännön ja tieteen yhdistävillä päätöksillä luomme hiilineutraaliutta, investointeja ja työpaikkoja.

Koska aikamme polttavimpien haasteiden ratkaisemiseen tarvitaan erilaisia lähestymiskulmia ja eri toimijoiden pitkäjänteistä yhteistyötä, on kuitenkin välttämätöntä panostaa eri sektoreiden kumppanuuksien ja yhdessä tekemisen hengen vankistamiseen. Yhteisellä, pitkäjänteisellä ja systemaattisella tekemisellä näytämme mallia muulle maailmalle.

Uudenmaan kärkitavoitteiden 2030 toteutus synnyttää hyvän kierteen

Science Meets Regions -prosessin yhteydessä järjestetyn kolmen innovaatioleirin yhteydessä **keskityttiin tunnistamaan kärkitavoitteiden saavuttamista edellyttämiä lisätoimenpiteitä.**

Uusimaa-ohjelman kärkitavoitteet liittyvät toisiinsa ja niiden väliltä löytyy synergioita, jotka edistävät ratkaisujen löytämistä. Suomen kestävä kasvun mahdollisuudet pohjautuvat kansainvälisesti menestyviin ja uudistuviin yrityksiin. Uudistumisen edellytyksenä on edelläkävijämäinen yritysten, korkeakoulujen ja muiden toimijoiden TKI-toiminta, joka synnyttää uusia, kansainvälisesti kilpailukykyisiä innovaatioita.

Tämä puolestaan synnyttää korkean osaamisen työpaikkoja ja vahvistaa maan vetovoimaa kansainvälisistä investoinneista ja -osaajista. Uusimaalainen, kansainvälisesti verkottunut TKI-toiminta synnyttää myös uusia ratkaisuja ilmastonmuutoksen hillintään sekä sopeutumiseen. Tätä kautta luodaan vihreitä työpaikkoja myös muualle Suomeen.

Innovaatioleiri 1: Uudenmaan alueellinen innovaatioyhteistyö ja TKI-investoinnit

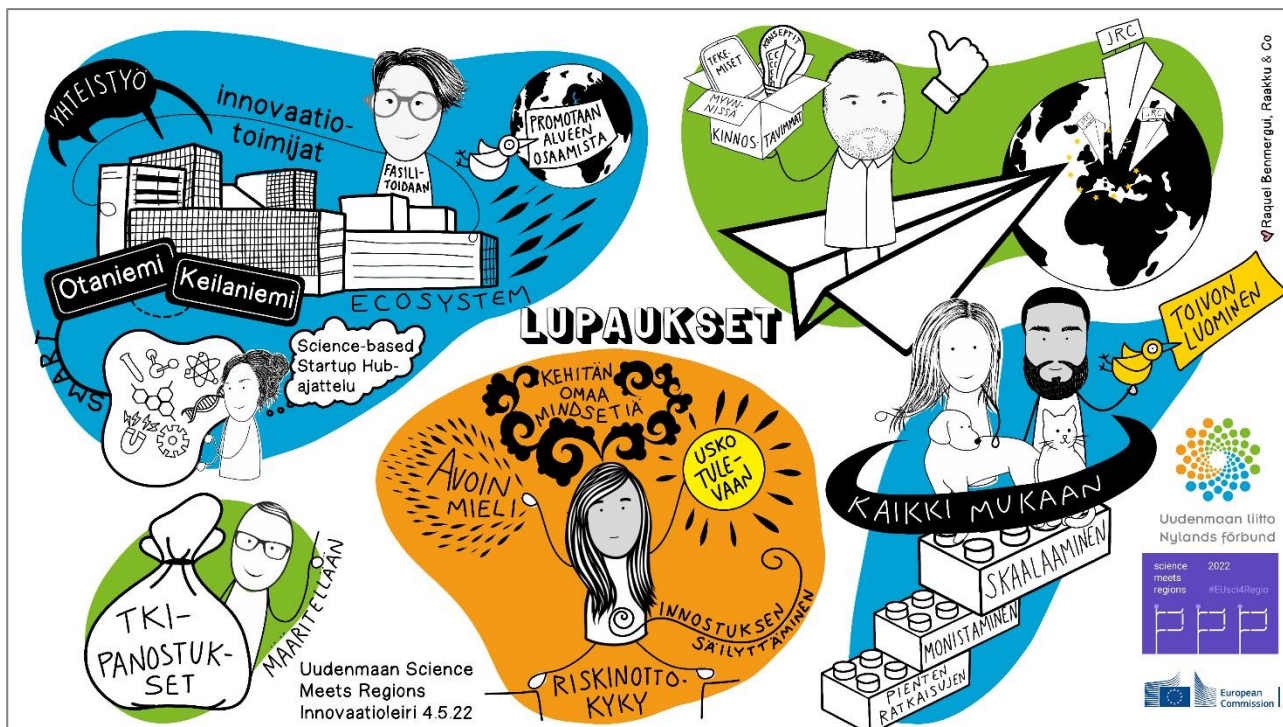
Ensimmäisen innovaatioleirin tavoitteena oli kehittää Uudenmaan alueen tutkimus- ja kehittämistyötä sekä erityisesti yhteisen tekemisen tapoja.

Leirin anti

Leirillä syntyi vahva ymmärrys siitä, että tarvitsemme laaja-alaista yhteistyötä ja uusia kumppanuuksia systeemisten haasteiden ratkaisemiseksi.

TKI-toiminta tuottaa ratkaisuja, joita voidaan hyödyntää, mutta niiden täytyy toimia synergiassa esimerkiksi poliittisten, lainsäädännöllisten ja kulttuuristen muutosten kanssa. Tarvitsemme myös eri tasoilla uudenlaista johtamista viemään kompleksisia muutoksia läpi. Muutoksen johtaminen vaatii oikeanlaista otetta, uskallusta kokeilla ja yhteistyötä. Viime vuosien merkittävät kriisit, eli koronapandemia ja Venäjän aloittama sota, toimivat muutoksen ajureina – TKI-toiminta tässä tilanteessa auttaa meitä luomaan resilienssiä, turvallisuutta ja hyvinvointia.

TKI-lisäykset eivät yksin riitä, vaan tarvitsemme niitä juuri vihreään ja digitaaliseen siirtymään. Viiden prosentin liikkeen ympärille kootut tavoitteet ovat relevantteja: tarvitaan lisää julkisia investointeja, kotimaisten yritysten investointeja, edellytyksiä ulkomaalaisten T&K-investointien houkuttelemiseksi sekä panostuksia systeemiseen muutokseen.

Ideakartta: Innovaatioleirin työryhmät tekivät omat lupauksensa siitä, miten he voivat oman organisaationsa kanssa vastata viiden prosentin haasteeseen. Keinoina esimerkiksi innovaatio toimijoiden yhteistyön lisääminen, pienempien ratkaisujen monistaminen ja skaalaaminen sekä TKI-tavoitteiden määrittely.

Miten tästä eteenpäin?

Uudenmaan liitto käynnistää omalta osaltaan neuvottelut uudenlaisen innovaatioyhteistyön mallista Uudellemaalle. Tavoitteena on eri toimijoiden sopimus/allianssi useammalle vuodelle tiettyjen teemojen yhteistyön syventämisestä. Tähän liittyy myös tiekartta ja toimenpideohjelma. Näin myös osaltamme viemme eteenpäin Euroopan unionin innovaatioagendaa.

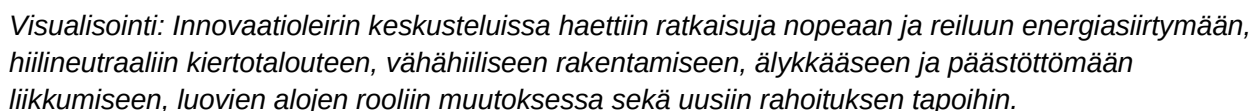
Innovaatioleiri 2: Ilmastotyö

Toisella innovaatioleirillä keskityttiin Uudenmaan hiilineutraalius-tavoitteeseen 2030 ja sen edellyttämien lisätoimien ja uusien innovaatioiden tunnistamiseen.

Leirin anti

Uudenmaan ilmastotyössä pyritään kytkemään julkinen, yksityinen ja TKI-sektori yhteen kunnianhimoisen ilmastotavoitteen saavuttamiseksi. Edelläkävijäryitykset ovat jo tunnistaneet, kuinka tärkeää ilmastokädenjäljen kasvattaminen on myös kilpailukyvyn kannalta. Menestyssekäs, kannattava liiketoiminta ja kestävyystavoitteet kulkevat käsi kädessä.

Leirin ryhmätyöosioissa pohdittiin ilmastotavoitteen saavuttamista energian, liikenteen, kiertotalouden sekä rakentamisen näkökulmasta. Teemat synnyttivät laajasti keskustelua ja toimenpiteitä tunnistettiin useita.

Uudenmaan liitto jatkaa osaltaan aktiivista ilmastotyötä ja ekosysteemisen työskentelymallin kehittämistä ilmastoyhteistyön pohjaksi, erityisesti kiertotalous-teemassa. TKI-verkoston aktiivinen, yritykset mukaan kytkevä yhteistyö ilmastotavoitteiden pohjalta synnyttää uusia kestäviä ratkaisuja ja tuottaa parhaimmillaan uutta kasvua maakuntaan ja maahan. Yliopistojen puolelta tarvitaan tukea inkubaatio-toiminnan kehittämiseen.

Innovaatioleiri 3: Työllisyysasiat

Kolmannen leirin tavoitteena oli sitouttaa yhteistyötahoja mukaan Uudellamaalla tehtävään työllisyyttä edistävään työhön.

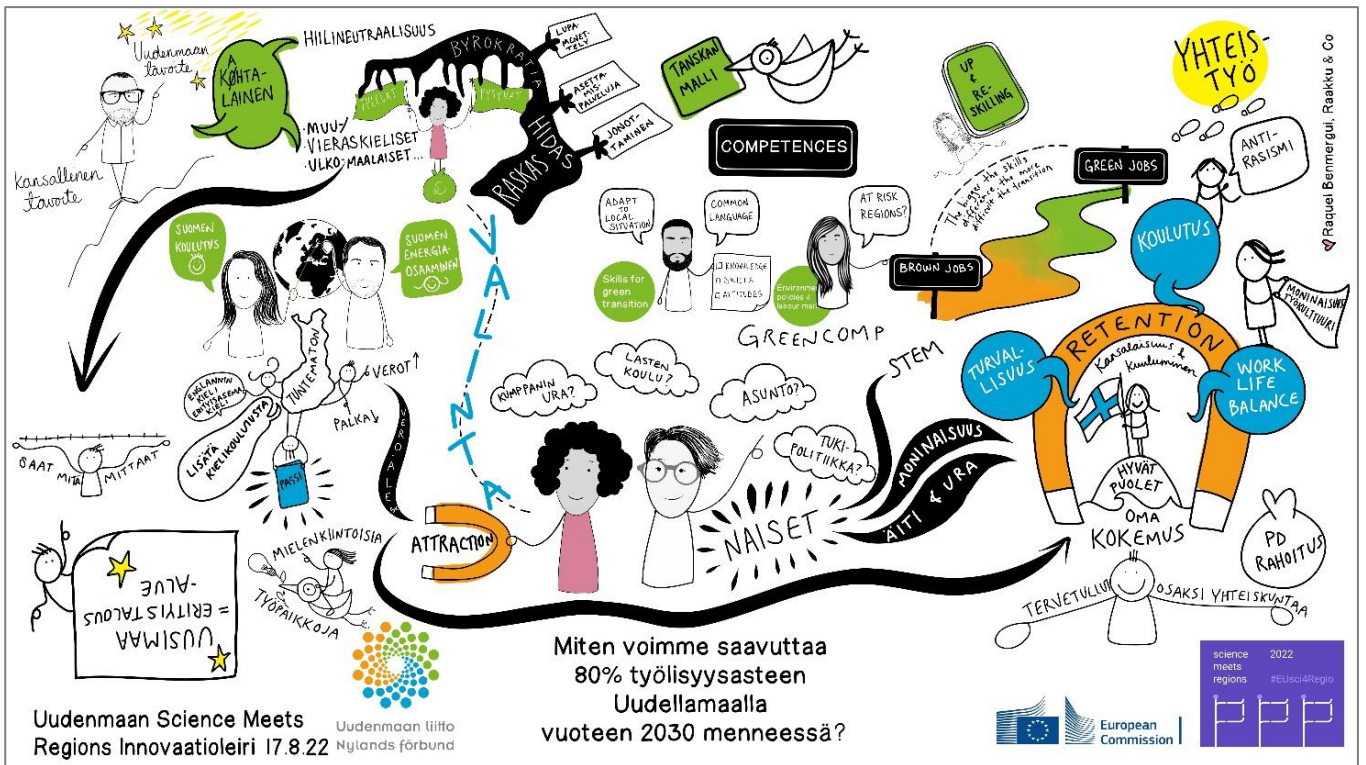
Kolmannes Suomen työttömistä asuu Uudellamaalla, missä työttömyyden rakenne on pandemian aikana pysyvästi vaikeutunut suhteessa muuhun Suomeen. Koko Suomen verotulojen, kasvun ja hyvinvoinnin näkökulmasta on kriittistä, kuinka hyvin Uusimaa onnistuu työllisyyden hoidossa ja uusien työpaikkojen synnyttämisessä.

Leirin anti

Keskusteluissa vahvistui yhteinen näkemys Uudenmaan erityisasemasta työllisyyskysymyksissä, vaikka ryhmittöihin käytettävissä ollut aika loppui monen mielestä kesken. Vieraskielisten kotouttamisessa, kansainvälisten osaajien houkuttelussa ja pitämisessä Suomessa, mutta myös vaikeutuneissa työttömyysrakenteessa ja syrjäytymisen hoidossa, tarvitaan valtion mukaan tuloa.

Kansainvälisten osaajien työlupien saantia on nopeutettava, osaajien houkutteluun tarvitaan kansalliset ja mitattavat tavoitteet. Työvoimapulasta vakavimmin kärsivän maakunnan näkökulmasta kansainvälisiä osaajia tulisi houkutella Suomeen esimerkiksi Hollannin kaltaisilla verohelpotuksilla. Suomen kielen vaatimus kansalaisuuden edellytyksenä olisi poistettava, ja vieraskielisten tulisi voida saada viralliset päätökset ja pystyä asioimaan englanniksi. Myös Kanadan tuloksellisesta maahanmuuttopolitiikasta tulisi Suomen ottaa oppia.

Rakenteellisen työttömyyden vaikeaan tilanteeseen tai nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn ei vielä leirin puitteissa löydetty ratkaisuja. Toimijat eivät riittävästi tunne toisiaan, ja siksi uutena ideana nousi esiin valmistelurahoitus yhteisten, vaikeasti työllistyviä auttavien hankkeiden valmisteluun.

Visualisointi: Puheenvuorojen ja ryhmäkeskustelujen visualisointi kuvaa tärkeimpiä nivelkohtia työllisyyden lisäämiseksi.

Leirin yhteenvedona voidaan todeta, että Uudenmaan työllisyyden haasteisiin tulee tarttua yhdessä: uusimaalaisten toimijoiden yhteistyö työllisyyden edistämisessä tulisi olla vieläkin tiiviimpi. Koko Suomen verotulojen, kasvun ja hyvinvoinnin näkökulmasta on kriittistä, kuinka hyvin Uusimaa onnistuu yhdessä valtion kanssa työllisyyden hoidossa.

Miten tästä eteenpäin?

Uudenmaan työllisyyden erityishaasteet – pandemian jälkeinen pysyvä vaikea työttömyysrakenne, vieraskielisten suuri osuus potentiaalisesta työvoimasta, sekä nuorten pitkäaikaistyöttömyyden lähes kaksinkertaistuminen – ovat vahvasti esillä Uudenmaan liiton hallitusohjelmataavoitteissa ja tulevassa vaikuttamistyössä. Tätä työtä liitto lupaa tehdä kaikin käytettävissä olevin resurssein, yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Tämän rinnalla Uudenmaan liitto tekee tiivistä yhteistyötä alueen kuntien kanssa valmistautumisessa TE 24-25 uudistukseen, ja etsii myös uusia keinoja maakunnan työllisyysasteen nostamiseksi.

Päätöstilaisuuden 6.10.2022 ydinviesti

Science Meets Regions -prosessiin osallistuneet edustivat kaikkia Uudenmaan kehittämisen kannalta keskeisiä tahoja. Kaikki osallistujat ovat sitoutuneet jatkamaan työtä yhteisten tavoitteidemme eteen.

Kunnianhimolla, entistä tiiviimmällä yhdessä tekemisellä sekä käytännön ja tieteen yhdistävillä päätöksillä luomme Uudellemaalle hiilineutraaliutta, investointeja ja työpaikkoja.

Yhteisellä pitkäjänteisellä tekemisellä näytämme myös mallia EU:lle ja muulle maailmalle. Olemalla maailman paras, edelläkävijä, kaikessa mitä teemme houkuttelemme myös Uudellemaalle ja Suomeen lisää kansainvälisiä tason investointeja ja osaajia.

Science Meets Regions -ohjelmaan osallistuneet tahot ja palaute

Ohjelma oli suunnattu Uudenmaan päättäjille sekä sidosryhmille yksityiseltä ja julkiselta sektorilta: teollisuuden, palveluiden ja muun yritystoiminnan sekä tieteen ja julkishallinnon ylimmälle johdolle, avaintekijöille ja muille edelläkävijöille, jotka työskentelevät Uudenmaan haasteiden parissa.

Tapahtumasarjaan osallistui edustajia muun muassa Uudenmaan liiton toimielimistä (maakuntahallitus, maakuntavaltuusto, maakunnan yhteistyöryhmä), korkeakouluista (muun muassa Helsingin yliopisto, Taideyliopisto, Aalto-yliopisto, Laurea, Haaga-Helia, Metropolia), VTT:stä, kuntasektorilta (kuten Espoon, Vantaan, Keravan, Porvoon ja Järvenpään kaupungit, Siuntion, Askolan ja Vihdin kunnat sekä Kuntaliitto), yrityksistä ja yrittäjäjärjestöistä (muun muassa Neste, Synocus, Urban Mill, EIT Food, CLIC Innovation, Sofigate, Uudenmaan Yrittäjät ry, Ohjelmisto- ja e-business ry), Uudenmaan ELY-keskuksesta ja TE-toimistosta, yhteistyöfoorumeista (kuten ITS Finland Oy), Helsingin seudun ympäristöpalveluista (HSY) ja Helsingin seudun kauppakamarista. Innovaatioleireille kutsuttavat asiantuntijat vaihtelivat hieman kunkin leirin teeman mukaisesti.

Korkeatasoiseen puhujakattaukseen kuuluivat muun muassa elinkeinoministeri Mika Lintilä, eduskuntaryhmien puheenjohtajat Antti Lindtman ja Kai Mykkänen, kansanedustajat Atte Harjanne, Pia Lohikoski, Mari Holopainen, Matias Mäkyne ja Joakim Strand, Taideyliopiston rehtori Kaarlo Hildén, Helsingin yliopiston kansleri Kaarle Hämeri ja Metropolian rehtori Riitta Konkola, Suomen Akatemian pääjohtaja Paula Eerola, VTT:n toimitusjohtaja Antti Vasara sekä VTT:n kansainvälisten asioiden johtaja Ilmari Lastikka, Elinkeinoelämän keskusliiton osaamisen ja innovaatioasioiden johtaja Riikka Heikinheimo, LUKE:n pääjohtaja Johanna Buchert, SYKE:n pääjohtaja Leif Schulman, Business Finland Ecosystem Lead Ilmari Abzets, Vantaan kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, Kuntaliiton Senior Adviser Reijo Vuorento, Uudenmaan liiton maakuntajohtaja Ossi Savolainen sekä maakuntahallituksen puheenjohtaja Markku Markkula, Helsingin kaupunginvaltuuston ja Naisasialiitto Union puheenjohtaja Fatim Diarra, Enston hallituksen puheenjohtaja Marjo Miettinen, Nesteen Partnerships and Ecosystems Manager Teija Laitinen, Vaisalan toimitusjohtaja Kai Öistämö, MaaS Global Oy:n toimitusjohtaja Sampo Hietanen, SRV Yhtiöiden kehitysjohtaja Miimu Airaksinen, TietoEvrin Managing Director Satu Kiiskinen, ITS Finlandin toiminnanjohtaja Marko Forsblom, Ohjelmisto- ja e-business ry:n toimitusjohtaja Rasmus Roiha sekä Baltic Sea Action Group & Carbon Actionin hallituksen puheenjohtaja Saara Kankaanrinta.

Tilaisuuksien moderaattoreina toimivat Helsingin kaupunginvaltuutettu ja Uudenmaan maakuntahallituksen jäsen Mirita Saxberg, Aalto yliopiston ja Vaasan yliopiston professori Taina Tukiainen sekä maakuntahallituksen jäsen ja Third Rock Finland Oy:n toimitusjohtaja Leo Stranius.

EU-puheenvuoroista vastasivat Euroopan komission Joint Research Centerin (JRC) Director for Growth and Innovation Mikel Landabaso, Euroopan komission Deputy Director General in the Directorate-General for Climate Action ja Mission Manager Climate Action Clara de la Torre, JRC:n Coordinator for

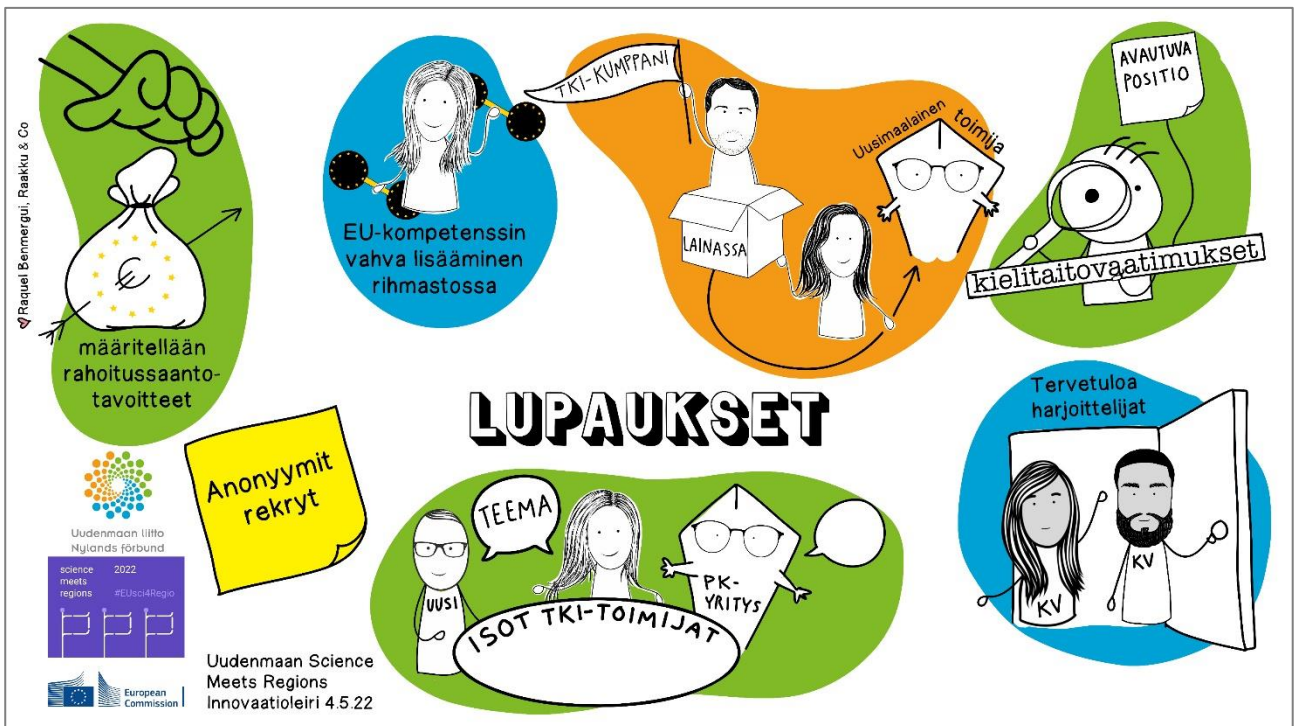
interinstitutional relations Stijn Verleyen, Scientific advisor on EU-policy in JRC-Seville Johan Stierna, Deputy Mission Manager and Director of the Clean Planet Directorate in the Research and Innovation Directorate-General Rosalinde van der Vlies sekä Joint Research Centerin Policy Analyst – Economist Abdel Pitat, Eurofoundin Senior Research Manager Stavroula Demetriades sekä JRC:n Head of Unit Xabier Goenaga.

Tapahtumasarjan saama palaute oli pääsääntöisesti erittäin positiivista. Ohjelman puheenvuorot koettiin hyvinä ja tilaisuuksien ilmapiiri inspiroivana. Osa osallistujista olisi tosin toivonut lisää taustaltaan erilaisia puhujia (esimerkiksi työttömät, nuoret ja maahanmuuttajat).

Lisäksi koettiin, että innovaatioleirit olisivat voineet sisältää vielä enemmän konkretiaa ja käytännön esimerkkejä (esimerkiksi energiayhtiöiden suunnitelmista, uusista innovaatioista ja onnistuneista projekteista, ns. ”kovista” ilmastoratkaisuista ja -teknologioista) sekä yritysten kokemuksia ja näkemyksiä. Osallistujat myös toivoivat ohjelmasta seuraavan konkreettisia toimia.

Palautteessa korostui tarve kasvokkain tapahtuvalle verkostoitumiselle ja yhteisille keskusteluille, mikä nähtiin ehdottomasti tilaisuuksien parhaana antina. Kiitosta sai se, että ajatuksia pääsi vaihtamaan nimenomaan taustaltaan ja asiantuntemukseltaan erilaisten ihmisten kanssa. Yhteiselle innovoinnille ja ajatustenvaihdolle olisi kaivattu vieläkin enemmän aikaa suhteessa alustuspuheenvuoroihin. Osallistujat myös kokivat, että tilaisuudet olisivat myös muuten saaneet olla aikataulultaan väljempiä. Muuten tapahtumasarjan käytännön järjestelyjä pidettiin pääsääntöisesti erinomaisina ja toimivina.

Innovaatioleirien osallistujat antoivat leireillä lupauksia asioista, joihin voisivat sitoutua leirin tavoitteita edistääkseen. Esimerkiksi TKI-asioiden innovaatioleirillä ehdotettiin suurten TKI-toimijoiden kanssa järjestettävän teemoittain (esim. Horizon-pohjaisesti) round table -kokouksia, joihin kutsuttaisiin myös uusia toimijoita sekä innostettaisiin ja sitoutettaisiin myös enemmän yrityksiä (ml. pk-yritykset). Konkreettisena toimenpide-ehdotuksena innovaatioleirien seurauksena syntyi lisäksi muun muassa Helsingin yliopiston aloite ruokaan liittyvän innovaatioleiripäivän järjestämisestä yhdessä EIT Foodin ja Viikin alueen muiden toimijoiden kanssa.

Visualisointi: Ratkaisuna esimerkiksi oman organisaation rekrytointiprosessin ja kielitaitovaatimusten tarkistaminen ja TKI-tapaamisten järjestäminen.

Tausta

Uudenmaan liitto toteutti vuonna 2022 kansainvälisestikin kunnianhimoisen Uudenmaan Science Meets Regions -prosessin ja vaikuttajafoorumin. Euroopan komission Joint Research Centerin kanssa yhteistyössä läpiviedyn kokonaisuuden tavoitteena oli edistää Uusimaa-ohjelman kärkitavoitteiden saavuttamista tietoon perustuvan päätöksenteon keinoin.

Prosessiin ja yhteistyöhön kutsuttiin mukaan Uudenmaan yritykset, tiede- ja taideyhteisöt ja kunnat.

Vaikuttajafoorumin avausseminaari Musiikkitalossa 4.4. kokosi yhteen EU-toimijoita ja Uudenmaan alueen päättäjiä sekä tieteen, taiteen, yritysten, julkisen ja yksityisen sektorin edustajia.

Prosessi jatkui kolmella innovaatioleirillä 4.5., 1.6. ja 17.8.2022. Näiden teemat oli johdettu Uusimaa-ohjelman kärkitavoitteista vuodelle 2030.

Ohjelma huipentui 6.10.2022 pidettyyn päätösseminaariin, jossa vedettiin yhteen kärkiteemoja koskevia ajatuksia ja toimenpiteitä. Uudenmaan Science Meets Regions -ohjelman pidemmän aikavälin tavoitteita ovat tieteen ja kokemuseräisen tiedon yhdistävät innovaatiot.